

PROGR. I.

CASSELLIS, D. VIII. FEBR. MDCCLXXXV.

Scribere coepi ante hos annos tres Gottin-
gae historiam mercurii et mercurialium
medicam, sed prima pars solummodo pro-
diit, continens pharmaca mercurialia, quae
sola fere mixtione obtinentur, nec non prae-
parata *sulphureo-mercurialia*. Quae illo tem-
pore in quatuor programmatibus proposui,
paulo post libelli forma recudi curavi. Quae
vero supersunt, hac occasione opportuna
pertractare mecum decreui. Praecipuam ita-
que nunc attentionem merentur *salino-mer-
curialia*, *praecipitata* partim, partim vero
sublimata, quorum usus in medicina et chi-

rurgia insignis est, ad morbos sanandos, potissimum vero chronicos et rebelles.

Scripsi vero in usus medicorum praxin ineuntium, epitomen quandam eorum, quae in tot libris sparsim occurrunt, quaeque nostra aetate ignorare debet nemo. Sermo erit de conficiendis singulis praeparatis, nec non de singulorum usu medico-chirurgico. Sed ut facilius pateat, quatenam sint praecipua salino-mercurialia pharmaca, tabulam quandam synopticam praemittere debui.

Sunt nempe tot *salino-mercurialia*, quot sunt mercurii in acido vario solutiones.

Occurrit solutio mercurii in acido

I. *Minerali*,

et quidem

A) *Vitrioli concentrato*. Haec largitur

Turpethum minerale.

B) *Nitri*, cuius beneficio obtinetur

Mercurius praecipitatus ruber et

Arcanum Corallinum.

C) *Salis*

- C) *Salis communis*, cuius ope surgit
Mercurius sublimatus corrosivus et
Mercurius sublimatus dulcis et
Calomel.
Mercurius praecipitatus albus.
Mercurius dulcis martialis Hartmanni.

II. *Vegetabili.*

A) *Aceti.*

*Nascitur mercurius praeparatus Key-
 feri et Davisoni.*

Huc etiam pertinet

Mercurius praecipitatus viridis.

Solvitur nempe mercurius et cu-
 prum in acido nitri, post men-
 strui evaporationem nova solu-
 tio in acido aceti fit.

B) *Tartari.*

Hac ratione paratur

Mercurius Tartarizatus

Cl. *Monnet* et *Pressavin.*

Reliqua salino-mercurialia, rarius aut
 nunquam in medicina usitata lubens mitto,
 nam

nam chemici potius quam medici attentionem merentur.

De singulis vero seorsim dicendum est.
Agmen ducat

I.

Mercurius praecipitatus ruber.

BASILIO VALENTINO eius praeparatio iam nota fuit. Paratur autem methodo duplici. Alia longior est, alia brevior: Illa, cum mercurius per aliquot menses igni exponitur, donec ruber appareat, et tunc audit

Mercurius per se calcinatus.

Cl. WEIGELIO debentur encheireses, ut omnium optime obtineatur a). Altera methodus est; soluitur mercurius in acido nitri, post menstrui abstractionem tam diu exponitur igni, donec ruber euadat. Haec methodus sola in usu est. Prior enim, ab Alchymicis

a) Chym. min. Abh. T. I. S. 30. Cl. LEONHARDI in not. ad MACQVERI Dict. chym. p. III. p. 628.

chymicis excogitata, vana et superflua est. Bene satis monuit enim Cl. WIEGLEB *b)* nullum esse discrimen inter praeparatum istud, siue primam, siue alteram methodum elegeris. Idem docuit, perperam istud praeparatum appellari calcem, nam calcis dotes non habet *c)*. Etenim non amisit phlogiston, atque igne solo eius reductio chemica iterum perficitur. Acor non salinis, sed igneis debetur particulis. Nulla enim supersunt in hoc praeparato, quod perperam calx appellatur, acidi nitri vestigia *d)*. Solutio mercurii in acido nitri eam ob causam eius calcinationi solet praemitti, vt igneae particulae mercurio facilius adhaereant. Methodum Amstelodamensium in conficiendo praecipitato

b) Chym. B. 2. p. 448-450.

c) Idem ib.

d) SPIELMANN diff. de Hydrarg. ppt. effect. §. 6. recus. in collect. Cl. WITTEWER. Vol. I. p. 185. LEONHARDI, in not. ad MACQUERI Dict. chym. T. III. P. 632.

cipitato rubro, descripsit Cl. FERBER *e*). Sed hic repetenda sunt, quae contra Londinenses Cl. DOSSIE monuit, qui eadem fere ratione, minime fere optima praecipitatum rubrum parare iubent *f*). Solo igne, sine additamento, ex mercurio, tam praecipitato albo, quam dulci, modo sublimatio impediatur, mercurii praecipitati rubri species gignitur *g*). Sed et sublimatione quadam miscelae ex mercurio, nitro et vitriolo obtinetur mercurius praecipitatus ruber. Est haec methodus fatis antiqua, scil. ISAACI HOLLAND et KVNCKELII *h*). Origo praeparati non differt a priori. Hac enim operatione globuli mercurii in sublimae rapiuntur atque particulis igneis impraegnantur.

Vana illa opinio, acrimoniam praecipitati rubri deberi acido nitri mercurio adhaerenti,

e) Neue Beytr. zur Mineralgeschichte &c. I. B. Mictau 1778. p. 354.

f) Eröfnet. Lond. Laborat. &c.

g) WIEGLEB, l. c. p. 451.

h) Ib. l. c.

renti, ineptam eius correctionem peperit, qua acrimoniam illam salinam abluere studuerunt. LIBAVIVS inuentor dicitur. Partes praecipitati rubri et alcali fixi aequales trituratione miscere solebant, dein aqua abuer, post vero super mercurio aliquoties spiritum vini deflagrare. Princeps causa huius correctionis fuit, vt praeparatum istud mitius fieret.

Arcanum Corallinum a coloris quadam similitudine istud praeparatum appellauit LIBAVIVS, et THEOPHRASTVS PARACELSVS, *mercurium praecipitatum diaphoreticum i)*. Superfluous omnino labor est *k)*. Merito itaque ridendi, qui ex ignorantia studii chemici, nostra aetate adeo exculi, nescio quae somniant, de praestantia huius vel illius praeparati, v. c. mercurii, solo igne calcinati, cum ab horum vsu neutiquam virtus specifica expectanda sit, aut peculiaris quaedam.

Innotuit

i) SPIELMANN Inst. chem. ed. alt. p. 173.

k) WIEGLEB, l. c. p. 450.

Innotuit fraus corrumpendi mercurium praecipitatum rubrum, scilicet minio et cinnabari, subtilissime puluerifatis. Sed cognoscitur facile. Etenim mercurius suspectus cum pulvere carbonum in crucibulo fusorio igni exponitur. Plumbi enim reductio de minio addito non dubitare finit. Cinnabaris si admixta, is fumi forma aufugere solet, cum super ferro candente mercurius praecipitatus ruber igni exponitur.

Antiquitates vsus mercurii praecipitati rubri quot attinet, teste ASTRUC *l*) iam 1514 IO. DE VIGO interne adhibuit ad luem gallicam sanandam, immo fuit primum omnium mercurialium, quae contra hunc morbum in vsu fuerunt vnquam. Eodem teste *m*) ANT. GALLVS 1540 ad mentem VIGONIS adhibuit BOERHAA-

VIVS

l) De morb. ven. ed. alt. p. 165.

m) Ib. p. 692.

vivus de usu eius interno et externo, cum salutari, tum noxio, multus est *n*).

THOM. BARTHOLINVS noxios effectus ab eius usu externo annotavit *o*). MELCHIOR FRICCIUS *p*) multa collegit de morbis venereis ptyalismo sanatis ope praecipitati rubri.

Corrosivum istud medicamentum nostra aetate solummodo externe applicatur, contra verrucas et condylomata, siue pulueris, siue unguenti forma. Est aliud unguentum, quod in ophthalmia vehementer laudat BOERHAAVIUS *q*), cuius formula sequens est:

℞. Butyr. non salit. ℥ij.

Cerae alb. ℥j.

Merc. praecip. rubr. ℥℔.

Opii gr. ij-ijj.

misc.

n) Chem. P. II. ed. Lips. 1732. 8vo p. 424.

o) Epist. med. Cent. III. 100.

p) In libro rariori, mere quidem compilatio, sed utilissimo, de virt. venen. medica, Vlm. 1701. 8vo p. 103.

q) De morb. Oculor. Götting. 1730. 8vo p. 95.

misc. super igne in mortario vitreo vel alabastrino. Includatur linteo raro. Conseruetur in aqua rosarum in loco calido. Quater vel quinquies singulis diebus premitur super oculum, vt eius particula oculum ingrediatur.

Laudat in Lippitudine vsum vnguenti huius Cl. THEDEN *r*). Vniuersam doctrinam de praecipitatis mercurii, coloris varii pertractauit Cl. SPIELMANN *s*). De calcibus item mercurii experimenta nobiscum communicauit Cl. BAYEN *t*) et Cl. CADET *u*). De vsu vero mercurii calcinati egit nuper Cl. SAUNDERS *v*).

II.

Mercurius praecipitatus albus.

Mercurius praecipitatus albus recentioris aetatis inuentum videtur, quod IOANNES

HART-

r) Neue Bemerk. u. f. w. p. 192.

s) Chem. ed. alt. p. 243.

t) v. Samml. aus ROZIER B. I. Leipz. 1776. 8vo p. 249.

u) Ib. p. 320.

v) Samml. für prakt. Aerzte, B. 3. St. 3. p. 405. fqq.

HARTMANN primus omnium descripsisse dicitur a). Occurrit vero apud Hartmannum sequens descriptio. „*Panacea mercurii albi vulgaris*: mercurius in aqua forti dissolvitur: „in solutionem aqua falsa infunditur, ut mercurius ad fundum praecipitetur. Qui ab „omni falsedine liberatus, exhibetur cum terebinthina a gr. jv ad x vel xvj.”

BARCHVSEN praecipitati albi iam mentionem fecit tanquam medicamento illo tempore usitati b). Laudat iam eius usum internum ad vermes necandos, externe vero in scabie, serpigine, aliisque faciei pustulis.

Mirum est profecto, tam sero hoc praeparatum innotuisse, cum diu ante notum fuerit istud praeparatum quod mercurius sublimatus corrosivus appellatur. Etiam non multum differt vnum ab altero, et bene momento

a) Prax. Chimiatr. Genen. 1782. 8vo p. 16.

b) Pyrosophia L. B. 1698. 4. p. 187.

nente Cl. MONNET *c*) ab affusa maiori quantitate acidi falis, loco praecipitati vulgo albi, vera species sublimati corrosivi obtinetur. Sola proportione acidi falis ad mercurium differt praecipitatus albus a mercurio sublimato. Paucis repeto antiquam methodum conficiendi mercurium praecipitatum album. Soluitur nempe prius in acido nitri, et tunc admiscetur solutio falis communis, aut spiritus falis, aut sal ammoniacum. Fit aqua regis, quae soluit quidem mercurium, sed ab affusa aqua abuitur *d*). De variis mercurii praecipitatis et de albo etiam prolixè olim scripsit LEMERY *e*). Methodum nouam Cl. LEMERY docuit, scil. solutioni falis ammoniaci vncias quatuor in aqua libra integra, adiecit quatuor vncias *mercurii sublimati*, sensimque

c) Act. Suec. Vol. XXXII.

d) BOERH. Chym. T. II. SPIELMANN Chym. p. 295.

e) In Act. Paris. vid. Cl. CRELL N. Chym. Arch. B. I. p. 78. et 134.

que admiscuit alcali fixum solutum, ea quantitate, donec praecipitatio absoluta sit omnis. Hanc methodum DOSSIE laudat. Haec methodus est ablutio mercurii corrosivi, quae absorbet copiam acidi salis communis, ut longe minor sit ratio acidi ad mercurium, quam in mixtione sublimati.

De variis praecipitationis mediis egit MACQUER *f)*, et recte monuit, vix semper ex menstruo omnem mercurii copiam deiici, cuius partem solutam tenet, praecipitatum vero pro vario praecipitationis medio, mox salinae, mox calcareae indolis.

Historiam praecipitati albi Cl. BERGMANN pertractavit *g)*. Aliam nuper methodum conficiendi praecipitatum album docuit Cl. WIEGLEB *h)*. Soluitur nempe mercurius in
acido

f) l. c. p. 620.

g) Act. Suec. P. 33. et Cl. CRELL chym. Journ. Th. II. S. 210.

h) Primum in Fortg. kl. chym. Abh. v. Apoth. Alm.

acido nitri, admiscetur solutio salis ammoniaci, dein oleum tartari per deliquium instillatur (cauendone nimium instilletur). Praecipitatum edulcoratur, exsiccat.

Etiam fraude corrumpi solet mercurius praecipitatus albus, nam mox adiicitur cerussa, terra alba, vel amydon *i*). Cerussam prodit sequens experimentum: Mercurius praecipitatus albus cum parte tertia alcali fixi in crucibulo candente exploratur. Vaporis forma mercurius fugit, remanet plumbum, quod hac ratione reduci solet. Alkali cum acido salis sistit speciem salis digestiui febrifugi. Soluitur istud sal, tunc terra admixta aliena remanet. Si amydon admixtum, CARBO remanet, si mercurius laminae ferreae candenti imponitur. Vsum *internum* praecipitati albi vehementer laudat BOERHAAVIUS *k*)
inprimis

Alm. 1782. Item in noua ed. Chem. vOGELII p. 616. et nuper in chem. propr. P. II. p. 1319.

i) DOSSIE et BERGMANN l. c.

k) Ed. cit. p. 422.

inprimis contra vermes, scabiem, vlcera venerea et alios morbos rebelles chronicos.

Blandam ciere salivationem idem monuit, et SWITENIVS hoc praeparatum mercuriale ad salivationem prae ceteris amavit.

Vnguentum istud quod BOERHAAVIUS l. c. laudat, non differt nisi proportione ingredientium ab vnguento ZELLERI vel WERLHOFII *l)*, quod in scabie, et tinea capitis tuto et cum summa euphoria solet adhiberi. Ab anno 1774-82 Goettingae in instituto clinico plus quam trecentum libras praescripsimus, infantibus et adultis, nec vnquam malum effectum ab eius vsu animaduerti. Cl. LANGE *m)* admisto oleo tartari per deliquium mitius reddere voluit praecipitatum album.

III.

Mercurius sublimatus corrosivus.

E numero praeparatorum mercurialium hoc omnium antiquissimum videtur, et quod

B 4

olim

l) v. KLEIN select. rat. form. p. 318.

m) Miscell. verit. med. Fasc. I, p. 6.

olim venenum maxime deleterium 'appellari
 confuevit, nostra imprimis aetate adeo fre-
 quenter adhiberi coepit vsibus internis, vt
 pane, cibo, et bellariis facilius carere possint
 homines, quam illo veneno, necandis muri-
 bus aliisque animalibus nociuis olim desti-
 nato. Tanta est rerum vicissitudo!

Arabes suo iam tempore nouisse mercu-
 rium sublimatum, testimonia multa occur-
 runt, quae SPIELMANNVS *a)* collegit.

FRICCIUS prolixè egit de vsu sublimati
 corrosiui ab omni retro aetate *b)*. Alibi ipse
 recensui quae WISEMANN, ZWOELFERVS *c)*
 et STEPH. BLANCARD *d)*, nec non GMELI-
 NVS iunior *e)* de sublimati vsu annotarunt.
 GMELINVS senior sublimati tanquam empiri-
 rici

a) In diff. cit. de Hydrarg. ppt. int. effect. §. 7.

b) l. c. p. 97. sqq.

c) Mag. f. Aerzte St. 12.

d) N. Mag. f. Aerzte, B. I. St. 6.

e) Mag. f. Aerzte, St. 10.

rici medicamenti in Sibiria meminit *f)*. Historiam antiquitatis mercurii sublimati in historia pharmaciae exposuit Cl. RETZIVS *g)*. Antiquam Venetorum methodum parandi sublimatum corrosivum narravit TACHENIVS *h)*. Recentior Amstelodamensium methodus descripta legitur apud Cl. FERBER *i)*.

Sunt vero mercurium sublimatum conficiendi plures methodi. Vulgo mercurius soluitur in acido nitri, et acidum iterum abstrahitur destillatione, Edulcorato mercurio admiscetur vitriolum ad flavedinem calcinatum, nec non sal commune decrepitatum. Sublimatio in cucurbita vitrea institui solet. Remanet sal mirabile Glauberi.

Acidum salis communis melius agit in mercurium, si prius in acido nitri solutus.

B 5

Vitrio-

f) In hist. itiner. P. I. p. 148.

g) Act. Hafn. T. I. p. 113. sqq.

h) Hipp. chym. p. 215.

i) l. c. p. 348.

Vitriolum expellit acidum falis : vnde haec tria acida, quae simul adhiberi solent, solummodo efficiunt, vt facilius falis communis acidum coeat cum mercurio.

Sed iam olim LEMERY ex solo mercurio et dupla portione falis communis decrepitati obtinuit mercurium sublimatum *k)*.

Etiam mercurius praecipitatus ruber et fal commune, aut spiritus falis communis, largiri solent mercurium sublimatum. Alia ratione DOSSIE *l)* ex mercurio, fale communi, et vitriolo calcinato, vel oleo vitrioli mercurium sublimatum parare docuit. Mercurij in acido nitri soluti partem vnam, vitrioli ad albedinem calcinati partes 2. et falis decrepitati partem vnam ex balneo arenae subli-

k) Hist. de l'Ac. de Soc. de Paris 1709. et Cl. CRELL N. chem. Ann. B. I. p. 25.

l) Methodus fuit KUNCKELII et Cl. BOVLDOU Mem. de l'Ac. des sc. de Paris 1730.

sublimare iubet ERKLEBEN *m*). Plura qui
scire cupit, euoluat Cl. MACQVER l. c. *n*).
Etenim mihi sufficit generatim indicasse phaenomenorum rationes. De vnione mercurii cum acido falis, huc pertinent, quae C. BERGMANN docuit *o*).

Sed noua methodo mercurium sublimatum sine igne nuper docuit elaborare Cl. MONNET *p*), eaque simplicissima. Solutioni nempe mercurii in acido nitri calidae admiscetur solutio falis communis. Acidum nitri cum alcali falis communis largitur nitrum cubicum, et acidi falis cum mercurio conuulsiu- bium largitur mercurium sublimatum. Mitto, quae alii de proportione acidi ad mercurium habent

m) Chem. ed. alt. a Cl. WIEGLEB emendata
S. 503.

n) B. V. p. 242. sqq.

o) Schwed. Abh. B. 32. et CRELL ch. Journ.
II. S. 169.

p) Schwed. Abh. B. 32. vor 1770. et CRELL
ch. Journ. II. p. 171. nec non Apoth. Almanach 1781. p. 30. RETZII addit. schwed.
Abh. B. 32.

habent, nam sufficit legisse, quae nuper de eodem argumento Cl. SCOPOLI disputavit *q)*, quae docent, hoc praeparatum non semper unius eiusdemque indolis esse. Proportio enim acidi ad mercurium varia est, et maxime corrosivus mercurius is est, qui maximam copiam acidi continet, quae cum mercurio iuncta.

Quae sint antidota acerrimi huius veneni, singulari studio exploravit Cl. NAVIER *r)*. Fuit a seculo nono mercurius sublimatus corrosivus in usu, et sec. XVI. mature adhiberi coepit contra luem gallicam, diuque mansit empiricorum et chirurgorum princeps medicamentum, quod medici minus audaces, rarius adhibuerint. Fuit tamen ante BOERHAAVII tempora etiam medicis in usu, quod testantur scripta BLANCARDI, ZWOELFFERI, WISEMANNI et aliorum. Nec ipse BOERHAAVIUS

q) CRELL chym. Annalen, B. I. St. I. 1784.

r) Gegengifte des Arsenics, sublimat's u. f. w. ex Gallico c. annot. per C. E. WEIGEL I. B. Greifsw. 1784. 4to min.

HAAVIVS ignoravit *sublimati usum internum* s), ait enim, drachma misturae, gr. j. in aquae vncia, syropo violaceo mitificatus, si potatur bis, terne, in die, mira praestat in morbis incurabilibus. At prudenter, a prudente medico; abstine si methodum nescis! Sed RIBEIRA SANCHEZ hoc saeculo usum mercurii sublimati denuo restituit. Ille enim PHILIPPO FRID. GMELIN contra cancrum commendavit t), et SWITENIO contra luem gallicam u). Ab eo vero tempore frequenter adhiberi coepit mercurius sublimatus, et a multis in variis morbis praeter luem gallicam laudatus fuit, quorum omnium mentionem fecit Cl. BOEHM. v). Nemo autem magis laudavit mercurium sublimatum quam Cl. GARDA.

s) Chem. P. II. p. 427.

t) v. GMELIN *diff. specif. meth. recent. cancrum sanand.* Tub. 1757. praefat.

u) *Comment. in Aph. &c.* L. B. 1772. p. 550.

v) In *diff. de varia syphilidis Therapia*, recuf. in *sylloge mea*, nec non in Cl. WITWER, *collect. diff. Argent.*

GARDANE *w*). Mercurium sublimatum mercatorum fraude arsenico albo contaminari, consentiunt SPIELMANN *x*), DOSSIE *y*), GAERTNER *z*) et WALBAVM *a*). Duo sunt imprimis criteria, quibus fraudem cognosci posse affirmarunt, odor scilicet mercurii cum arsenico mixti alliaceus *b*), si prunis inspergitur, et praecipitatio, siue per oleum tartari per deliquium, seu aliud alcali fixum *c*) immo etiam per alcali volatile *d*) quod tunc nigrum euadat praecipitatum.

Et habitu externo genuinum sublimatum a spurio distingui posse, Cl. GOTTLING monuit

w) Ex gallico eius liber germ. prodiit Aug. Vind. 1771. 8vo sed male. Praestat noua versio, Sorau 1777. 8vo.

x) Chem. p. 239.

y) Im eröffneten Laboratorio.

z) In diss. cit.

a) Verzeichniß einer vollständ. Apotheke, Leipz. 1769. sqq. Tab.

b) SPIELMANN l. c.

c) DOSSIE.

d) GAERTNER et SPIELMANN l. l. cit.

nuit e), item aquam calcis certum sistere criterium, affirmavit, nam prouocat ad colorem aurantium praecipitati, quod per aquam calcis obtinetur. Quae monenda deinceps videbimus. Nouo experimento confirmatum legitur, mercurium sublimatum et arsenicum album noua sublimatione posse combinari f), simul vero exploratio mercurii sublimati per oleum tartari confirmatur, per aquam calcis vero dubia redditur. Post haec Cl. BÜCKING varia communicauit g), quae docent, diu iamiam adulterium sublimati cum arsenico notum fuisse, et BARCHVSENIUM criterium per oleum tartari suo iam tempore dubium declarasse, et postea Cl. BOVLDC nouis experimentis dubium reddidisse. Locum BARCVSENI allegasse non poenitebit. Ille ait h):
*„Mirov, cum maxime plerosque chemiae
 „auctores*

e) Apoth. Alm. v. 1782. p. 149.

f) Apoth. Alm. v. 1783. p. 184.

g) N. Mag. für Aerzte, B. VI. St. I. p. 65.

h) Pyrosophia, L. B. 1698. 4to p. 194.

„auctores scribillantes, mercurium subl. falsi-
 „ficatum dignosci posse, si ei olei tartari per
 „destillationem facti, gutta vna et altera su-
 „perinstilletur, quodsi rubesceret, bonae in-
 „dolis, pessimae autem, cum nigresceret.
 „Verum omnis ferme corrosiuus, quantum-
 „uis optimus, primo flauam, post rubram,
 „et si diutius aëri exponatur, quadantenus
 „nigram contrahit maculam, quae haud qua-
 „quam ab arsenico proficiscitur. Arsenico
 „namque si adfunditur, nescio quotquot salis
 „tartari resoluti, non efferuescunt iugiter, et
 „ne minima quidem coloris albidii fit in alium
 „conuersio. Ergo hyberbolen sapiunt, opi-
 „nantes a macula illa fusca mercurio ab oleo
 „tartari impraegnata, ferre iudicium quem
 „posse adulterati mercurii corrosiui.”

Ad ea, quae Cl. BVECKING l. c. monuit,
 Cl. GOTTLING loco infra citato, nonnulla
 regeffit i) concedere tamen coactus fuit, non
 sufficere criterium per aquam calcis.

Dosis

i) Apoth. Alm. 1785. p. 193.

Dosis, qua mercurius sublimatus in medicorum libris praescribitur, non eadem fuit omni tempore, sed admodum varia; saepe magna et vix imitanda. Nec menstruum semper idem fuit. Formula Cl. SANCHEZ iubet spiritum frumenti eligere, alii spiritum vini, alii spiritum sacchari et aquam *k)*, alii aquam solam, v. c. BLANCARD et TURNER *l)*.

BLANCARDI formula maximam continet mercurii copiam, scil. drachmam integram in aquae communis unciis viginti solutam. Dosis erat diebus alternis cochlear vnum.

BOERHAAVII dosis erat $\frac{1}{4}$ grani, SANCHEZ et SWIETEN gr. vj. in ℥. j. spiritus frumenti solvere iubent.

BIERCHEN combinavit formulam SWIETENII et PLENCKII simul *m)*, nempe

k) DVBOSQ de la ROBARDIERE, v. Gött. Anz. 105. St. 1777.

l) Syphilis, p. 99.

m) Vid. ROSENSTEIN in libro notissimo.

nempe grana vj. sublimati cum drachmis duabus mercurii gummosi in decem vnciis menstrui, aqua scil. fontan. viijj. et cinnam. jj. vnciis, — syrupi Alth. vncias duas addit. ROSENSTEINIO haec compositio magis placuit, quam ipse mercurius dulcis. Minor certe menstrui copia in hac formula sufficit. Solutionem aquosam praestare Cl. CRELL ⁿ⁾ testatur.

Pilulae IACOBI decem continent granum vnum mercurii sublimati in aqua soluti, et tres vna vice, mane, vesperi propinantur.

Sed plura exempla docuerunt, has pilulas sero interdum non solutas vomitu iterum eiici.

Iam sufficiat generatim egisse de mercurio sublimato, nam suo loco de mercurialium vario usu medico seorsim dicam.

Sed de

Aqua Phagedaenica (Φαγδαίμνα)

hic

ⁿ⁾ Mag. v. Aerzte, St. 7.

hic quaedam annotanda sunt. Ad vlcera antiqua, insanabilia, vulgo adhiberi solet. LEMERY sublimati drachmam dimidiam in libra integra aquae calcis solvere iubet o). Idem medicamentum externum appellatur etiam

Aqua diuina Fernelii,

et, si aloes drachmae sex, mellis vncia et dimidia admiscantur, audit

Aqua mercurialis Zwoelfferi.

MOSES CHARAS p) aquam phagedaenicam miscet ex aquae calcis libris tribus, spiritus vini rectificati libra dimidia, et mercurii sublimati corrosiui vncia dimidia, Sed addit: „haec proportio stricto iure non obseruanda est, sed huius vel illius minor aut maior dosis fieri possit.”

Pharmacopoea Wirtembergica, quam nunc a fordibus et quisquiliis purgabit Cl.

W I E G

o) Cours de Chymie.

p) Pharm. reg. Geneu. 1684. Tom. II. p. 204.

WIEGLEB, ad libram vnā calcis viuac
sumit drachinam vnā mercurii. Optime
vero Cl. CRELLIVS, aquam phagedaeni-
cam considerandam esse aut tanquam aquam
calcis, aut tanquam calcem mercurii, et vl-
timum solummodo locum habere. Etenim
quantum calcis in aqua soluitur, tantum mer-
curii decomponitur, propter acidi cum calce
affinitatem. Ea itaque portio calcis metal-
licae praecipitatur.

Melius itaque, mercurium sublimatum
pro vsu externo in aqua soluere, nam aqua
calcis non semper sibi similis.

IV.

Mercurius dulcis. Calomel.

Quis primus omnium huius medicamenti
meminerit, definire vix audeo. Neutiquam
vero, vt vult SPIELMANNVS, alnigmatice de
illo scripsit CROLLIVS *a)*, qui scilicet huius
medi-

a) Basilica chym. Geneu. 1658. 8vo p. 66.

medicamenti minime auctor habendus est, quod QVERCETANO et BEGVINO antea iam iam notum. Hoc certum est, recentiori tempore mercurium dulcem fuisse inuentum, cum a saeculo IX. inde mercurius sublimatus corrosiuus iam notus et in vsu, dulcis vero ni fallor, vix ante QVERCETANVM b). Vtrumque praeparatum est mercurius acido salis communis inpraegnatus, sed proportio differt. — Si mercurius maximam partem acidi continet, corrosiuus est — *Draco Volans*. Si maxima copia mercurii, minima acidi, tunc appellatur comparatiue dulcis. Ea tamen sit proportio, vt salis dotes habeat mercurius. Antiqua methodo mercurius sublimatus corrosiuus, et copia mercurii viui trituratione miscebantur, et haec miscela noua sublimatione, eaque repetita, arctius iungi debebat, vt acidum magis iners fieret.

Proportionem mercurii sublimati et viui variam in variis libris praescriptam legimus.

C 3

Subli-

b) QVERCETANVS rediniu. a IO. SCHROEDER, Frft. 1644. 4to p. 656.

Sublimati plerumque pars vna, viui partes tres. Sed bene monet Cl. LEONHARDI *c)* pro varia bonitate mercurii corrosiui maiorem vel minorem copiam mercurii viui adiciendam esse, donec globuli mercurii viui prorsus dispareant.

Criteria mercurii dulcis genuini haec sunt, vt sit saporis expers, vt nihil in aqua solubile sit, quod per oleum tartari per deliquium, vel alcali volatile praecipitetur.

Calomel splendet et in lamellas diuidi potest. De aliis criteriis vid. Cl. LEONHARDI in not. ad MACQVER Dict. *d)*. Aliud criterium mercurii dulcis genuini commendat Cl. WIEGLEB *e)*. Miscentur partes aequales mercurii dulcis et alcali fixi, nec non exigua portio pulueris carbonum. Haec cupro fuso in crucibulo addita, si cupri colorem non mutant, mercurius dulcis genuinus est.

Alia

c) Nota ad MACQVER Dict. P. IV. p. 203.

d) P. IV. p. 209.

e) Apoth. Alm. 1785. p. 197.

Alia methodus mercurium dulcem con-
ficiendi a Cl. CORNETTE proposita legitur *f)*
ex mercurio viuo et calce mercurii in acido
nitri soluti et per alcali praecipitati.

Alia proportio miscendorum largitur mer-
curium sublimatum corrosiuum, alia vero,
dulcem, scil. si dupla portio mercurii eligi-
tur *g)*. Ex mercurio sublimato loto et dein
iterum sublimato Cl. DESAIVE mercurium
dulcem elaborare praecipit.

Amstelodamensium methodum descripsit
Cl. FERBER *h)*. Si methodo vulgari ex mi-
scela mercurii sublimati & viui, noua subli-
matione, dulcis elaboratur, encheiresis vna
et altera non erit superflua. Et primo qui-
dem trituratio minori periculo perficitur, si
aqua humectantur. Sublimatio igne non
nimis violento debet absolui, ne sublimatum
nigrescat.

C 4

Vasa

f) v. CRELL ch. Journ. Th. V. p. 138.

g) SPIELMANN Chym. 237.

h) l. c. pag. 352.

Vasa vitrea, dum sublimatio suscipitur, non obturanda sunt, nisi prius omnis aqua iterum expulsa. Sublimatio saepius institui solet, ut eo melius perficiatur mercurii cum acido falis unio.

Sed aliquando prima sublimatio iam exhibuit mercurium dulcem optimae notae, teste POERNERO *i*). SPIELMANNVS ait *k*) sicuti haud videmus, quid iteratae sublimationes in euahendis mercurii dulcibus viribus queant praestare, ita miramur, Chemicos Hydrargyrum, quod dulce desiderant, demum ex corrosiuo parare, et non statim acido falis adiacere omnem mercurii quantitatem quam potest recipere.

Mercurium dulcem sexies sublimatum appellarunt *Calomel*, et nouem vicibus repetitis sublimatum *Panaceam mercurialem*.

Vnica

i) V. et MACQVER l. c. p. 203.

k) In diss. de Hydrarg. ppt. int. effect. §. 7. Collect. Cl. WITW. p. 190.

Vnica sublimatione BAILLEAV iam olim mercurium dulcem praeparare docuit *m*). Bene docuit Cl. BAYMÈ *n*) nimis repetitam sublimationem mercurium dulcem iterum corrosivum reddere, nam quavis repetita sublimatione aliqua copia mercurii volatilis redditur et aufugere solet, vnde acrimonia iterum augetur.

Cum nec repetita sublimatio mercurium corrosivum in perfecte dulcem convertere possit, suo iam tempore ZWOELFFERVS praecipit mercurium dulcem super porphyritem tritum, aqua calida abluere, et denuo exsiccare *o*). Eandem operationem BAYMÈ commendat *p*). Historiam mercurii dulcis Cl. BERGMANN recensuit *q*). Cl. SCHELE no-

C 5

uam

m) V. CRELL, ch. Journ. Th. V. p. 138.

n) V. et MACQVER l. p. 208. Tres sublimationes MACQVER praescribit, etiam DOSSIE.

o) V. et SPIELM. diff. cit. p. 189. l. c.

p) V. et MACQVER, l. c. p. 209.

q) Act. Suec. Vol. 34. et Cl. CRELL N. Entd. l. p. 76. De criteriis vid. Apoth, Alm. 1783. p. 70.

uam methodum proposuit, *Via humida* mercurium dulcem sine sublimatione, per modum praecipitationis potius, conficiendi r). Soluitur nempe libra mercurii dimidia in eadem quantitate acidi nitri. Ebulliat per aliquot horas in balneo arenae.

Alia solutio ex nouem vnciis salis communis in aquae fontanae libris sex vel octo feruida facta, misceatur cum priori sub agitatione perpetua.

Facta praecipitatione fluidum supernatans separatur, et aqua feruida affusa edulcoratio tam diu continuatur, donec aqua prorsus insipida sit gustu explorata.

De cautelis necessario obseruandis, et de praestantia mercurii dulcis per praecipitationem via humida, consulendus est ipse inuentor

n) Schwed. Abh. B. 40. von 1778, v. quoque in Apoth. Alm. 1781. p. 32. et Cl. CRELL N. Ent. VI. p. 160. MACQUER, l. c. p. 210. in not. Cl. LEONH.

uentor huius methodi. Mercurius dulcis per sublimationem elaboratus chemicis appellatus fuit *Aquila alba*, et aqua ablutus calida *Manna Mercurii*. Alii praecipitatum album mannam mercurii appellarunt. Mercurius dulcis in mercatorum tabernis arsenico etiam adulteratus reperitur. Eodem modo cognoscitur fraus, quo exploratur bonitas sublimati corrosiui.

Mercurius dulcis est medicina panchresta et polychresta, quae sui similem vix habet in vniuersa materia medica et pharmacia. Praescribitur vulgo, cum ptyalissimus desideratur, sed aliis etiam vsibus optime inferuit, et modo cum absorbente, saccharo, praescribitur. In morbis venereis, contra lumbricos rotundos, in hydrope et quartana rebeli efficax est medicamentum.

Infantibus tenerioris aetatis, aut nutrici nonnunquam praescribitur. Sed tamen omni periculo non caret hoc praestantissimum medica-

dicamentum, nam ab eius usu interdum tormenta vehementiora aliaque pessima symptomata obseruata sunt.

Legi casum tristem, mortis nempe a mercurio dulci s). Insigne anthelminticum est mercurius dulcis cum camphora simul exhibitus.

FRIDERICVS HOFMANNVS, immortale decus Germanorum, meliores nonnullas formulas in med. rat. syst. communicauit, in primis vero formulam pilularum anthelminticarum, quarum ingredientia sunt: mercurius dulcis, extractum tanaceti — alia extr. amara — myrrha, assa foetida, camphora, extr. flor. cham.; ol. destill. Rutae.

Optime medentur morbis a verminosa cachexia ortis. In morbis chronicis, vbi pituita

s) M. E. W. Med. D. de mercurio dulci pulverato, quem adolescens quondam XV. annorum mense Iun. 1702. ad grana XV. haustit, ast sexto post haustum die vitam finit. Quedlinburgi, 1703. 8vo.

tuita multa eliminanda, commode satis ialappae radix, aloë, similia, cum mercurio dulci simul solent praescribi.

Plures formulae morfulorum anthelminticorum passim occurrunt, quae mercurium dulcem continent.

Boli forma mercurius dulcis, dentibus inimicus, sapienti consilio praescribitur.

Mercurii dulcis granum vnum cum saccharo mixtum, partitis vicibus vt ptarmicum, naribus excipere suadet Cl. SCHMUCKER in Amaurosi.

Notum est medicamentum vsitatissimum *Pulvis alterans Plummeri*, ex mercurio dulci et sulphure aurato antimonii, ad partes aequales longa trituratione mixtis. Vnicus Cl. TODE damnauit t) qui noxios effectus huius medicamenti se obseruasse affirmat. Sit fides penes auctorem. Nunquam ego ab eius vsu malum effectum obseruaui, qui ab anno 1764. frequenter praescripti cum cicuta STOERCKII.

PRO-

t) Bibl. P. I. p. 203.